

# مونولوگ

جشنواره‌ی داخلی تجربه‌های کوچک تک‌گویی کانون تئاتر دانشگاه فردوسی مشهد

## \* مونولوگ برای ما

«من ایستاده است در برابر من و این همان چیزی است که صحنه خلق می‌کند، از پی پرده، من می‌آید و در پایان این من است که زیر نور دایره‌ای می‌ماند، کنار من و روبروی من. وقتی که من برای خلق خودم، به صحنه تن می‌کشم.»

ما در تئاتر ایستاده‌ایم روبروی خودمان، ایستاده‌ایم به تماشای خود و می‌شنویم که کلماتمان چگونه به صدا تبدیل می‌شود، اینکه چگونه جزئی از این واقعیت ساختگی می‌شویم؛ به سان سایه‌ای خود را می‌بینیم و خود را در کثرتی از تمام امکان‌های خویش پخش می‌کنیم به نحوی که هر امکان یک خود مستقل می‌شود. فرد سایه‌های بسیاری دارد و همه‌ی آن‌ها به او شبیه‌اند و هر یک از آن‌ها دست کم به طور گذرا به اندازه‌ی دیگر سایه‌ها حق دارد خود او باشد، برای همین است که می‌خواهیم دست به اجرا بزنیم و می‌زنیم برای خلق خودی که پشت نقش هر روزمان مانده است؛ برای شنیدن خودمان با گوش‌هایی که متعلق به خودمان ماست.

تئاتر سراسر مونولوگ است، میان حرف‌هایش از من به من و برای من است؛ آن هنگام که هر کلمه از زبان من به گوش من می‌رسد (گویی که کلماتم جان دارند انگار که با بیانشان مرا ترک نمی‌گویند، از من فاصله نمی‌گیرند و به بیرون از من، به مسافتی دور پرتاب نمی‌شوند. کلماتی که تعلقشان هیچگاه به من از دست نمی‌رود و همواره در تصرف من باقی می‌ماند).

برای همین است که می‌خواهیم تجربه‌ی کوتاه مونولوگ باشیم زیرا فکر می‌کنیم مونولوگ، عصاره نمایش است؛ ایستادگی یکی و تنها روی صحنه. وقتی که پرده‌ها کنار می‌رود، این مونولوگ است که سکوت را می‌شکند؛ فرصتی برای خلق کاراکتری حاضر در غیاب دیگران؛ فرصتی برای تک‌گویی؛ گفته‌ای میان من و برای من. مونولوگ تجربه‌ی اجرایی است که می‌خواهد دنیای پیرامون را همان‌طور که قهرمان در هر لحظه از حضورش درک می‌کند، نشان دهد. به چشمان خیره‌ی تماشاگرانش بگوید که خود را در جایگاه او ببینند؛ خود را جای او بگذارند و زندگی او را تجربه کنند؛ همان‌طور که او احساس می‌کند، احساس کنند؛ همان‌طور که او فکر می‌کند، فکر کنند. در مونولوگ این تجربه است که گسترده می‌شود؛ ما به کلمات گوش می‌دهیم و تسلیم قدرت آن‌ها می‌شویم گویی که احساس می‌کنیم این واژه‌ها اصواتی

نیستند که از صحنه‌ای دور حلقه‌ی گوش‌هایمان را نشانه رفته‌اند بلکه از درون خود ماست که می‌جوشند، آن لحظه که تنها روی صندلی نشسته‌ایم و آن لحظه که تنها پس از شور یک اجرا، سالن را ترک می‌کنیم، این مونولوگ است که درون مان باقی می‌ماند؛ فرصتی برای مواجهه خودمان با خودمان.

\* مونولوگ زمان کوتاهی است برای خلق درباره‌ی «من». اگر برای ایستادن سایه‌تان روی نور کوچک صحنه آماده‌اید، مونولوگ بخوانید، مونولوگ بنویسید و مونولوگ را، روی صحنه، خلق کنید.

### \*نوشتن/ادبیات نمایشی:

(نمایشنامه نویسی باید بداند که اگر می‌خواهد روحيات درونی شخصیت را ارائه کند باید نه بر مبنای واقعیت‌های بیرونی بلکه بر مبنای بازتاب‌های درونی اشیای واقعی عمل کند. آنچه برای او اهمیت دارد دیدگاه درونی او از واقعیت است نه خود واقعیت) «یورینف/ درآمدی بر موندرام».

مونولوگ بی شک و پیش از هر چیز تجربه‌ی نوشتن است. با نوشتن مونولوگ است که شخصی‌ترین تجربه به منی که می‌نویسد گره می‌خورد و این قلم است که خلق می‌کند، آنچه که قرار است من باشد. در ادبیات نمایشی، مونولوگ فرصتی برای ایستادن در صحنه است. آن لحظه که نویسنده دست بر کاغذ است و برگه‌ای سفید پیش رویش، تصویر یک اجرای نمایشی را در ذهن می‌پروراند با بازیگری که تنها ایستاده است میان چوب‌های صحنه. «نوشتن» بخشی است در جشنواره‌ی کوچک ما که با لغزش مدادهایتان روی کاغذ آغاز می‌شود و آرزوی اجرای روی صحنه را در سر می‌پرورد، مشتاق خواندن مونولوگ‌هایتان هستیم از واژگانی که نوشتن‌شان خود اجراست.

### \*اجرای تعاملی:

(در این نوع مونولوگ شخصیت نمایشی مستقیماً روی به تماشاگر می‌کند و با او حرف می‌زند، در واقع دیوار چهارم که حائل است میان تماشاگر و صحنه از میان برداشته می‌شود و تماشاگر به شخصیتی که رو به او کرده نگاه می‌کند) «عزتی/قدرت پنهان تک‌گویی».

کارکرد بسیاری از مونولوگ‌ها به ویژه مونولوگ‌های تماشاگر مخاطب یا تعاملی، ایجاد ارتباط میان تماشاگر و شخصیت نمایشی است. این ارتباط به ویژه از آن رو حائز اهمیت است که شخصیت به حمایت یا توجه تماشاگر نیاز دارد. در مونولوگ فرد به کاراکتر نیاز دارد تا نیرویی را همراه خود کند: چشمانی که به او اعتماد دارند، ذهن‌هایی که به او گوش می‌دهند و

صداهایی که با او حرف می‌زنند. او برای ادامه راه به تماشاگرانش نیاز دارد، آن هنگام که مخاطبش را به شنونده‌ی یک بیانیه‌ی شورانگیز مبدل می‌کند؛ رودرروی مردی پشت سکو که می‌خواهد عدالت را نجات دهد؛ یا عضوی از یک هیئت منصفه با دفترچه‌ای در دست، روبروی دیوارهای دادگاه، وقتی که وکیل مدافع چشم در چشم او حرف می‌زند. این است که از یک مخاطب عضوی فعال می‌سازد که حضورش روی صحنه حس می‌شود نه پشت تاریکی سالن.

مونولوگ تعاملی بر اساس همین استوار است؛ حضور مخاطب را درون روایت خود به رسمیت می‌شناسد. در این نوع مونولوگ تماشاگر خود شخصیتی در درون نمایش است، که بار معنایی داستانی را بر دوش می‌کشد و وجودش، مونولوگ را خلق می‌کند. در مونولوگ تعاملی، شخص باید بتواند از نشستن تماشاگرانش روی صندلی، شخصیت‌های نمایشی خلق کند؛ آنها را از پایین صحنه به درون دنیای اجرایی خود بکشد، به آنها نگاه کند، با آنها حرف بزند و به آنها گوش دهد. این جاست که یک تک‌گویی انفرادی به تعامل بین شخصیت روی صحنه و تماشاگر تبدیل می‌شود، مخاطبی که به جای نگاه کردن، دیده می‌شود؛ به جای شنیدن، سخن می‌گوید و به جای تسلیم شدن، تصمیم می‌گیرد.

## \*اجرا/مونودرام:

(مونولوگ گفتاری طولانی و درونی‌ست که پاسخ دیگران را دربر ندارد و می‌تواند خطاب به تماشاگر، شخصیت‌های نمایشی دیگر، خود گوینده مونولوگ یا حتی یک شی بی‌جان، باشد) «دایرة المعارف تئاتر آکسفورد».

مونودرام به اجرای درام یا نمایشی گفته می‌شود که یک شخصیت دارد. بعضی از مونودرام‌ها ممکن است بیش از یک شخصیت داشته باشند. شخصیت‌هایی که فاقد دیالوگ هستند و تنها در نقش بازی‌ساز، بر روی صحنه ایفای نقش می‌کنند. در نتیجه کلام نمایش همچنان مونولوگ است. مونودرام بر شخصیت متمرکز است، همان‌گونه که تنها ایستاده است روی صحنه. امری نمایشی که می‌خواهد همه چیز را از دید یک شخص نگاه کند و رویدادها را از زاویه دید یک شخصیت به نمایش بگذارد. مونولوگ فرصتی است تا گوینده، جهان دراماتیکش را بر اساس ادراک قهرمان ارائه کند تا در نهایت مخاطب تجربه‌ی دراماتیک را به عنوان خود دیگر قهرمان بپذیرد. قهرمانی که در بیشتر صحنه‌اش تنهاست. بخش مونودرام فرصتی‌ست برای به صحنه آوردن هر شکل از اجرا که به تنهایی انجام می‌شود. شما در روی صحنه، روبروی ما می‌ایستید؛ با جملاتی در ذهن یا کاغذهایی در دست، که می‌خواهد از «من»، بگوید.

# \* بخش‌های جشنواره‌ی مونولوگ

## نوشتن/ادبیات نمایشی:

۱. تمام نمایشنامه‌هایی مونولوگ محور که بر تک‌گویی یک شخصیت استوار هستند قابلیت شرکت در بخش ادبیات نمایشی جشنواره‌ی مونولوگ را دارند.

۲. محدودیت کلمه تا حداکثر ۴ هزار کلمه و حداقل ۱ هزار کلمه می‌باشد. متونی که بیشتر از حد تعیین شده شدند از داوری حذف می‌شوند.

۳. این بخش به داوری آثار نوشتاری که مبتنی بر مونولوگ است می‌پردازد. بنابراین برای شرکت در این بخش، ضرورتی ندارد که نویسندگان نمایشنامه حتما در بخش اجرا شرکت کنند و می‌توانند تنها با فرستادن نمایشنامه‌های خود به رقابت در این بخش بپردازند.

۴. علاوه بر نویسندگان نمایشنامه، تمامی شرکت کنندگان بخش صحنه‌ای/ اجرا نیز می‌توانند متقاضی شرکت نمایشنامه‌های اجرایی خود در بخش ادبیات نمایشی باشند.

۵. در این بخش هیچ ویژگی مربوط به اجرا به عنوان ملاک داوری در نظر گرفته نمی‌شود و تمام آثار متقاضی شرکت در بخش ادبیات نمایشی فارغ از اینکه در سایر بخش‌های اجرایی شرکت کرده‌اند یا خیر، مورد ارزشیابی قرار خواهند گرفت.

۶. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه‌ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

## اجرای تعاملی:

۱.۱. اجراهای متقاضی شرکت در این بخش باید مبتنی بر تعامل تماشاگران در روند روایی خود باشد. ایده‌های اجرایی‌ای که در این بخش پذیرفته می‌شود، ایده‌هایی‌اند که بنا بر شکستن دیوار چهارم استوار شدند و در حین نمایش با خلاقیت‌های نمایشی خود به شکل‌های مختلف تعامل مخاطب را درخواست می‌کنند. به گونه‌ای که پاسخ‌ها، رفتارها و تصمیمات مخاطب خط روایی اجرا را هدایت می‌کند و اجرا کننده توان ایجاد خلق موقعیتی داستانی بر اساس لحظات پیش بینی نشده‌ای دارد که تماشاگرانش ایجاد می‌کنند.

۲. متقاضیان شرکت کننده در این بخش باید ایده‌ی اجرایی خود و داستان یا موقعیت اصلی داستانی خود را به صورت کلی در فرم جشنواره بیان کنند. در این فرم، اجرا کننده باید خط اصلی روایت، کیستی و شخصیت داستانی کاراکتر اصلی که با تماشاگران تعامل می‌کند، فضای اجرایی که داستان در آن رخ می‌دهد (مانند دادگاه، مدرسه و خیابان...)، نقش تماشاگران در روایت (مانند مخاطبان، تماشاگران من هستند در یک دادگاه، دانش آموزان من هستند در یک کلاس درس، کارکنان من هستند در یک اداره...) و تصمیمات کلی خود برای چگونگی ارتباط گرفتن و تعامل با مخاطب (مانند قرار است از آن‌ها سوال بپرسم و پاسخ آن‌هاست که ادامه داستان را خلق می‌کند، قرار است از آن‌ها بخواهم که درباره‌ی موضوعی رای گیری کنند و من قرار است از آن‌ها بخواهم که برایم کاری کنند) را بیان کند.

۳. زمان اجرا بین ۲ تا ۱۵ دقیقه است و اجرا کننده/بازیگر به عنوان سرپرست اجرایی نمایشی خود شناخته می‌شود که اثر او از منظر ویژگی‌های نمایشی، صحنه‌ای و ادبی بررسی می‌شود.

۴. دکور باید پرتابل و قابل جابجایی سریع باشد. همچنین با توجه به شرایط مکانی و زمانی در نظر گرفته شده در این جشنواره برای اجرای آثار، متقاضیان اجازه‌ی نصب نور در محل اجرا را ندارند.

۵. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه‌ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

## اجرا/مونودرام

- اجرای صحنه‌ای
- اجرای خارج از صحنه‌ی نمایش
- تک‌گویی‌های غیر فارسی
- اجرای فرم بدون کلام

۱. در بخش اجرای صحنه‌ای، تمامی آثار شرکت کننده در این بخش باید نمایشنامه‌ای مونولوگ محور و مبتنی بر اجرای تک نفره‌ی خود را همراه فرم مشخصات و ایده‌ی کلی اجرا به دبیرخانه‌ی جشنواره بفرستند.

۲. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه‌ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

۳. اجرا کنندگان برای شرکت در این بخش، می‌توانند با نمایشنامه‌های نوشته شده توسط سایر نویسندگان و یا نمایشنامه‌هایی نوشته شده توسط خودشان شرکت کنند.

۴. زمان اجرا بین ۷ تا ۱۵ دقیقه است و / اجرا کننده/ بازیگر/ کارگردان به عنوان سرپرست اجرایی نمایشی خود شناخته می‌شود که اثر او از منظر ویژگی‌های نمایشی، صحنه‌ای و ادبی داوری می‌شود.

۵. دکور باید پرتابل و قابل جابجایی سریع باشد. همچنین با توجه به شرایط مکانی و زمانی در نظر گرفته شده، متقاضیان اجازه‌ی نصب نور در محل اجرا را ندارند.

۱. در بخش اجرای خارج از صحنه، اجرا کنندگان علاوه بر ارسال نمایشنامه و فرم مشخصات، باید توضیحی مبنی بر مکان مدنظر و یا ویژگی‌های مدنظر برای محل اجرای خود را بیان کنند. همچنین دلیل انتخاب این محل و چگونگی کاربرد محل اجرای خود را ذکر کنند و همراه سایر موارد بفرستند. مکان‌های اجرا به مکان‌هایی گفته می‌شود که بنا بر ضرورت نمایشی یا داستانی مونولوگ، در فضایی خارج از صحنه‌ی معمول تناثر صورت گیرد.

۲. همچنین تمامی شرکت کنندگان در بخش‌های مونودرام، اجرای تعاملی، تک‌گویی خارجی زبان و اجرای فرم بر اساس ضرورت ایده‌ی اجرایی خود، می‌توانند متقاضی اجرای خود در بخش خارج از صحنه باشند.

۳. مکان‌های خارج از صحنه‌ای که قابلیت برگزاری اجراهای جشنواره را دارند، دبیرخانه‌ی جشنواره انتخاب و اعلام می‌کند. داوطلبان اجرای خارج از صحنه در هنگام ثبت نام می‌توانند از بین گزینه‌های مشخص شده، محل اجرای خود را انتخاب کنند.

۴. زمان اجرا بین ۲ تا ۱۵ دقیقه است و / اجرا کننده/ بازیگر/ کارگردان به عنوان سرپرست اجرایی نمایشی خود شناخته می شود که اثر او از منظر ویژگی های نمایشی، صحنه ای و ادبی داوری می شود.

۵. دکور باید پرتابل و قابل جابجایی سریع باشد. همچنین با توجه به شرایط مکانی و زمانی در نظر گرفته شده، متقاضیان اجازه ی نصب نور در محل اجرا را ندارند.

۶. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

۱. در بخش تک گویی های غیر فارسی، متقاضیان باید نمایشنامه انتخابی یا نگارشی خود را همراه ترجمه، ایده اصلی اجرا و فرم مشخصات بفرستند.

۲. زمان اجرا بین ۲ تا ۱۵ دقیقه است و / اجرا کننده/ بازیگر/ کارگردان به عنوان سرپرست اجرایی نمایشی خود شناخته می شود که اثر او از منظر ویژگی های نمایشی، صحنه ای و ادبی داوری می شود.

۳. دکور باید پرتابل و قابل جابجایی سریع باشد. همچنین با توجه به شرایط مکانی و زمانی در نظر گرفته شده، متقاضیان اجازه ی نصب نور در محل اجرا را ندارند.

۴. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

۱. در بخش اجرای فرم بدون کلام، متقاضی باید ایده ی اجرایی و یا خط روایی اجرا را علاوه بر فرم مشخصات تعیین و ارسال کند.

۲. زمان اجرا بین ۲ تا ۱۵ دقیقه است و اجرا کننده/بازیگر/کارگردان به عنوان سرپرست اجرایی نمایشی خود شناخته می شود که اثر او از منظر ویژگی های نمایشی، صحنه ای مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۳. دکور باید پرتابل و قابل جابجایی سریع باشد. همچنین با توجه به شرایط مکانی و زمانی در نظر گرفته شده، متقاضیان اجازه ی نصب نور در محل اجرا را ندارند.

۴. جشنواره مونولوگی مبتنی بر شیوه ی اجرایی آن است و بنابراین محدودیت انتخاب موضوع مطرح نیست.

## شرایط عمومی شرکت در جشنواره

۱. جشنواره ی مونولوگ یک جشنواره ی داخلی می باشد بنابراین تمام افراد متقاضی باید دانشجوی یا دانش آموزی پس از سال ۱۴۰۱ در دانشگاه فردوسی مشهد باشند.
۲. تعیین مکان، زمان و تعداد اجرای آثار حاضر در جشنواره از اختیارات دبیرخانه جشنواره است.
۳. آثار ارسال شده نباید پیش از این در هیچ جشنواره ای و اجرای عمومی ای فرستاده شده باشند.
۴. هر شرکت کننده بایستی تا پیش از پایان مهلت نام نویسی، مدارک خود را که شامل تصویر کارت دانشجویی، تصویر کارت شناسایی و فرم نام نویسی است از طریق درگاه معرفی شده توسط دبیرخانه ارسال کند.
۵. سرپرست و ثبت نام کننده باید نسبت به زمان تعیین شده برای ارسال متن و ارسال فیلم که متعاقباً دبیرخانه اعلام می کند متعهد باشد در غیر این صورت اثر از روند ارزیابی خارج خواهد شد.
۶. جشنواره مونولوگ در سه بخش ادبیات نمایشی، اجرای تعاملی و موندرام یا اجرای اصلی به داوری آثار می پردازد، تمام ویژگی های اجرا از جمله بازیگری، کارگردانی، متن نمایشنامه، طراحی پرفورمنس، دکور، موسیقی... همه متغیرهای داوری برای داوری اجرا خواهد بود.
۷. پس از اعلام نتایج اولیه، هرگونه تغییر در شرایط درخواستی (نام نمایش، تعویض کارگردان و ...) تنها با هماهنگی و موافقت دبیرخانه امکان پذیر است.
۸. تکمیل و تایید فرم جشنواره به منزله آگاهی و پذیرش قوانین و رعایت تمامی مقررات جشنواره است و مسئولیت تخطی از ضوابط برعهده متقاضی است.